NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok VII. Kraków, środa 7 maja 1924 Nr. 102

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe P. K. O. w Warszawie Nr. 141.128, w Krakowie 400630.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi. Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.

Redakcya rękopisów nie zwraca. Za inseraty Redakcya nie odpowiada.

Redaktor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Nru Mp. 250.000

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. 5800000 kwrt. 1740000
w Krakowie z odnoszeniem do domu mies. 6000000 kwrt. 18000000
Na prowincyi: z przesyłką pocztową mies. 7000000 kwrt. 21000000
Zagranicą: z przesyłką pocztową mies. 12000000 kwrt. 36000000

Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo złp. 0·10, wiersz milimetr. 1-szp. złp. 0·10. Nadesłane złp. 0·30. Wiersz milimetrowy 1-szpalt. w tekście złp. 0·40. Wiersz milim. 1-szp. na 1-szej stronie złp. 0·50
Gratulacye złp. 5. Inser. zamiejsc. o 50%, zagr. o 100% droższe.
Ceny ogłoszeń w złotych polskich oblicza się po urzędowym kursie franka złotego w dniu wpłaty.

Zjazd „Rozwoju“ a Konstytucya 3 Maja.

Kraków, 6 maja.

(sn) W mieście naszem odbywał się w ostatnich dniach zjazd „Rozwoju“. Kierownicy tej organizacyi wybrali na swój konwentykiel celowo gród podwawelski, chcąc przez to podżegnąć zbyt słabo, zdaniem ich, tutaj tlącą żagiew brutalnej walki antysemickiej. Nie mogą oni ścierpieć, by choćby jeden zakątek kraju uchronił się od zarazy nienawiści rasowej, razi ich oporność naszego gruntu na ich posiew krańcowego szowinizmu.

Dziwnym trafem peany pochwalne, jakie na cześć „Rozwoju“ wygłaszał „Goniec krakowski“, nie zawierają najmniejszej wzmianki o jakiejś łączności zjazdu z rocznicą 3. maja, choć ten zbieg czasowy z pewnością nie jest przypadkowy. Widocznie zabrakło jednak tym panom odwagi, aby przypomnieć członkom zjazdu, którego celem jest „wypędzenie z gmachu Polski przekupniów żydowskich“, szczytnych haseł konstytucyi majowej o równouprawnieniu Żydów.

Typowym wprost przykładem obłudy i wewnętrznej nieszczerości „ideologów“ Rozwoju są dwa artykuły, któremi „Goniec“ witał zjazd.

W pierwszym, czwartkowym, utrzymanym w tonie stosunkowo spokojnym, czytamy:

„Nie mamy zamiarów zaczepnych. Żądamy tylko lojalności ze strony Żydów i dążymy do wzmocnienia naszej sprawności ekonomicznej. A to chyba wolno. Chcemy wziąć proporcyonalny udział w rozdziale tych korzyści, jakich dostarcza państwo, które sami, własnym wysiłkiem bez pomocy, a często przy przeciwdziałaniu Żydów, zbudowaliśmy“.

Jak to niewinnie wygląda! A ile w tem ukrytego fałszu! „Żądamy tylko lojalności“? Chyba, że lojalnością nazywa się wstrzymanie się od samoobrony człowieka, którego się dusi za gardło, któremu się odmawia prawa do życia? Bo jeśli tu mowa o lojalności wobec państwa, to jest to kłamstwem wierutnem, które nie stanie się prawdą mimo powtarzania go i tysiąc razy, jakoby Żydzi mieli sobie jakieś grzechy do wyrzucenia pod tym względem. A jakież to są korzyści, które dostarcza państwo a od których rzekomo Żydzi wyłączają społeczeństwo polskie? Czyżby „Rozwojowcy“ uważali, że stany kupiecki, przemysłowy i rękodzielniczy są jedynemi, które czerpią korzyści z państwa a wszystkie inne stany ponoszą dlań tylko ciężary? Czyż aż tak mało wierzą powszechnym skargom kupiectwa bez różnicy wyznania na zastój i brak zarobków, na nadmierne podatki, przygniatające je swem brzmieniem?

Perfidyę „Rozwoju“ charakteryzuje dosadnie porównanie dwóch miejsc z artykułów czwartkowego i piątkowego. W czwartkowym czytamy:

„...trzeba bezwzględnie utrzymać nadal godną i spokojną, ale stanowczą pozycyę obronną. Nie wolno dać się wyprowadzić z równowagi, a po drugie nie należy dopuścić do przemęczenia, bo walka z żydostwem jest niezmiernie ciężka i długa. Nie rozstrzygnie się problemu żydowskiego wyłącznie ani wiecami, ani niepoważnym antysemityzmem, trzeba stałego wysiłku, pracy z dnia na dzień, umacniającej okopy naszej gospodarczej samodzielności“.

Zdawałoby się, że jest to potępienie (choćby tylko milczące) walki brutalnej, nie cofającej się przed użyciem siły fizycznej ani przed rozlewem krwi. Nie wierzylibyśmy temu, ale przecież widzielibyśmy w tem dowód, że kierownicy duchowi „Rozwoju“ wstydzą się przed światem tych czynów, niestety nie rzadkich (Poznań!)

Aliści już w dzień później widzimy zaprzeczenie tych słów. Nie wystarcza już widocznie „godna, spokojna i stanowcza pozycya obronna“. Przytem znowu perfidne zasłanianie się rzekomą prowokacyą żydowską. W piątkowym numerze „Gońca“ czytamy bowiem:

„Żydzi oraz ich sojusznicy komuniści, starają się oddziałać na masy sposobami radykalnemi, gwałtownemi i często powtarzanemi. „Rozwój“ musi przeciwstawić im metody niemniej gwałtowne(!), środki niemniej radykalne i zdecydowane i często powtarzane(!). Trzeba w dzisiejszych czasach zrezygnować z wyłącznego posługiwania się metodami spokojnego przekonywania, gdyż tą drogą nawet za sto lat nie osiągniemy zamierzonego celu.

Przed „Rozwojem“ otwiera się obecnie następujący problem. Albo wyłoni on z siebie grupę jednostek energiczniejszych, bezwzględniejszych, odważniejszych, które zastosują w życiu radykalniejsze sposoby działania, albo wejdzie na tory spokojnej wegetacyi, która w niczem nie zamąci Żydom błogiego wyzyskiwania Polski“.

Czy trzeba wyraźniej powiedzieć o co chodzi? Co mają oznaczać „radykalniejsze sposoby działania“, jak nie gwałt fizyczny, a przynajmniej czy może inaczej zrozumieć te słowa przeciętny obywatel, który na wiecach „Rozwoju“ z pewnością słyszał niejednokrotnie słowa o wiele dosadniejsze i wyraźniejsze?

Niestety władze milczą, nie widząc w podżeganiu tem nic innego, jak tylko „legalną propagandę polskiego przemysłu i handlu“.

Jedno nas tylko pociesza. Oto sami kierownicy „Rozwoju“ przyznają, że

„współdziałanie mieszczaństwa polskiego z „Rozwojem“, dla którego kieszeni pośrednio „Rozwój“ pracuje — jest jeszcze bardzo luźne. Członkami „Rozwoju“ są tylko z rzadka kupcy, rzemieślnicy, handlowcy i przemysłowcy, natomiast gros członków stanowią profesorowie, urzędnicy, emeryci, wogóle inteligencya urzędnicza“.

Rzecz to dziwna, że mieszczaństwo polskie tak mało sympatyzuje z akcyą „Rozwoju“, choć ono właśnie w pierwszym rzędzie powinno odczuwać, że Żydzi „zagarniają dla siebie wyłącznie korzyści, jakich dostarcza państwo“.

Zapewne dzieje się to dlatego, że przygląda się ono bliżej działalności tej organizacyi i lepiej znając jej prawdziwe motywy, niż „inteligencya“ urzędnicza, nie może uwierzyć, że to dla jego „kieszeni Rozwój pośrednio pracuje“. Cenne to przyznanie stwierdza, że istnieją w społeczeństwie polskiem szerokie warstwy, które nie idąc na lep „patryotycznie“ brzmiących haseł „Rozwoju“, umieją się zdobyć na samodzielny sąd o jego działalności.

Równoczesność obchodu rocznicy 3. maja ze zjazdem „Rozwoju“, którą „Rozwój“ widocznie posłużyć się chciał w celach agitacyjno-politycznych, stanie się właśnie — tak się spodziewamy — siłą kontrastu wskazaniem dla społeczeństwa polskiego, że droga „Rozwoju“ jest antytezą zdrowej idei państwowej, której świętem był obchód konstytucyi 3. maja.

—o-o—

P. Skrzyński stałym delegatem Polski w Lidze narodów.

Sin. Warszawa. (Telefonem) Nominacya p. Skrzyńskiego stałym delegatem Polski przy Lidze narodów zostanie w najbliższym czasie podpisana przez p. prez. Rzeczypospolitej. Za kilka dni wyjeżdża p. Skrzyński do Genewy w towarzystwie radcy legacyjnego p. Łukasiewicza.

Wynik wyborów do parlamentu niemieckiego

Wiedeń. 5. 5. PAT. „Neue Fr. Presse" donosi z Berlina, że do godziny 1 pop. znanym był wybór 403 posłów, z tego przypada na ludowców 27, na narodowców niemieckich 82, na niemiecką partyę ludową 40, na centrum 52, na bawarską partyę ludową 25, na demokratów 23, na soc. demokratów 99, na komunistów 55, na małe stronnictwa 28.

Korespondent dziennika zauważa, że jakkolwiek byłoby przedwczesnem ustalać horoskopy co do przyszłej większości Reichstagu to jednak już teraz poznać można, że istnieje większość składająca się ze stronnictw środka i socyalnych demokratów. Zdaje się, nie ulega wątpliwości, że gabinet Marxa nie ustąpi, tak jak to uczynił po wyborach gabinet Müllera, lecz zaczeka na decyzyę nowego Reichstagu. Komuniści uzyskali glosy w Berlinie i na G. Śląsku.

Berlin, 5. 5 PAT. Wśród wybranych do parlamentu niemieckiego są Stresseman, (Niemiecka Partya ludowa), kanclerz Rzeszy Marks Centrum, Ludendorf niemiecka ludowa partya wolnościowa, oraz Scheidemann socyalista.

Opole, 5. 5 PAT. Z wyniku głosowania na Śląsku Opolskim wynika, że zostało wybranych do parlamentu 2 komunistów, 3 centrowców, 1 nacyonalista. Ponieważ do uzyskania jednego mandatu potrzebna jest conajmniej ilość 60.000 głosów wobec tego Polacy posła swego z okręgu wyborczego w Opolu w parlamencie niemieckim mieć nie będą. Bardzo charakterystycznym jest ogromny wzrost liczby głosów komunistycznych, którzy uzyskali 125.408 głosów.

* * *

Berlin, 5. 5 PAT. Pierwsze komentarze prasy niemieckiej o wyborach są następujące: Uwagę zwraca niespodziewany wzrost sił komunistów, zwłaszcza na Górnym Śląsku i w krajach okupowanych. Szczególnie ciężkie straty ponieśli socyalni demokraci i partya ludowa. Jakkolwiek wybory przyniosły niewątpliwy przyrost sił prawicowych to prawica jednak nie rozporządza dostateczną liczbą głosów aby mogła rząd utworzyć. Gabinet prawicowy, w którym nacyonaliści mieliby przewodnictwo musiałby celem uzyskania stałej większości zapewnić sobie współpracę centrum i demokracyi, czego nie można jeszcze oczekiwać. Wielka koalicya obejmująca partye umiarkowane i soc. demokracyę to znaczy te partye, które wypowiedziały się za przyjęciem projektu ekspertów, posiadałaby większość, jakkolwiek nieznaczną. Jednakże pisma przewidują już dziś, że w najbliższym czasie rząd może rozwiązać parlament i rozpisać nowe wybory celem uzyskania takiej rozstrzygającej większości, któraby pozwoliła rządowi na realizacyę projektu ekspertów.

Berlin. 5. 5. PAT. Ambasador angielski w Berlinie odjechał do Londynu.

Naruszenie exterytoryalności poselstwa sowieckiego w Berlinie przez policyę

Berlin, 5 5 PAT. Dnia 3 bm. wydarzył się w Berlinie wśród bardzo niezwykłych warunków fakt pogwałcenia eksterytoryalności poselstwa sowieckiego. Szczegóły zajścia są następujące:

W Sztutgarcie aresztowano komunistę Boesenharta, którego 2 urzędników kolicyi odprowadziło do Berlina. Tutaj na ulicy „Pod lipami", gdzie mieści się gmach poselstwa sowieckiego wyrwał się Boesenhart konwojującym policyantom i schronił się w gmachu poselstwa. Urzędnicy pobiegli za nim. W gmachu poselstwa otoczyło ich jednak kilkunastu ludzi, którzy policyantów rozbroili i uwięzili. Dopiero nadeszłe oddziały policyi uwolniły policyantów.

Po zajściu tem ambasador sowiecki w Berlinie złożył prośbę u Stresemanna, aby polecił policyi opuścić gmach. Skrawa ta była przedmiotem długich narad w ministerstwie spraw zagranicznych. Urzędnicy policyi zeznali, iż komuniści drwiąc, oświadczyli im, że Boesenharta odeślą do Moskwy, grożli nawet im samym, iż jako więźniów odstawią ich do Moskwy.

Protest rządu sowieckiego.

Berlin, 5. 5 PAT. Pisma donoszą, że poselstwo sowieckie wystosowało pod adresem ministerstwa spraw zagranicznych dwie noty protestujące przeciwko rewizyi w gmachu delegacyi handlowej.

Noty te według relacyi pism żądają natychmiastowego zadośćuczynienia, od którego uzależnione są dalsze dobre stosunki między obu państwami. Jedna z not stwierdza, że policyanci zabronili kierownikowi delegacyi skomunikowania się telegraficznie z poselstwem sowieckiem i wyrwali mu gwałtem z ręki słuchawkę telefoniczną.

Strejk górniczy na niemieckim Górnym Śląsku

Bytom, 5. 5 PAT. W sprawie sytuacyi strajkowej w górnośląskich kopalniach niemieckich donoszą, iż we wszystkich kopalniach z wyjątkiem jednej kopalni praca została zupełnie przerwana. Roboty konieczne dla ochrony kopalni są dokonywane, natomiast w hutach żelaznych praca odbywa się w całej pełni.

Wyniki konferencyi belgijskich ministrów w Londynie.

Londyn. 5. 5. PAT. Wolff. Belgijscy ministrowie, którzy opuścili wczoraj Londyn wyrazili się wobec przedstawiciela Timesa, iż ułożyli się z premierem angielskim, że zachowają największą wstrzemięźliwość w udzielaniu informacyi o konferencyach jakie się toczyły, w każdym razie przygotowano się zupełnie porozumienie między aliantami. Na pytanie sprawozdawcy, czy odbędzie się konferencya międzykoalicyjna powiedział Hymans: „trudno jest dziś odpowiedzieć na to pytanie. Konferencya międzykoalicyjna zbierze się w dniu, w którym będzie pewność iż będzie się mogło dojść do porozumienia. Zdaje się jednak, że konferencya ta odbędzie się prędzej niż ogólnie przypuszczają.

* * *

Bruksela. 5. 5. PAT. Theunis po powrocie do Brukseli oświadczył przedstawicielom „Matina", że odniósł korzystne wrażenie z konferencyi londyńskiej. Co prawda jest do przezwyciężenia szereg trudności, możemy jednakże już teraz być przekonani, że dojdziemy wkrótce do pomyślnego rozwiązania.

Konferencya Żydów wschodnich w Niemczech.

Berlin. (ŻAT.) W dniach 28 i 29 kwietnia odbyła się w wielkiej sali berlińskiej gminy żydowskiej konferencya Żydów wschodnich w Niemczech. Na konferencyę przybyli, jako goście przewodniczący największych organizacyi żydowskich, jakoteż przedstawiciele zarządów gmin. Na konferencyi był obecny reprezentant ministerstwa spraw zagranicznych radca prof. Sobenheimer. Z Komitetu pomocy przybył p. Leon Mockin. Po objęciu przez p. Reicha z Monachium przewodnictwa, konferencyi referował Leo Mockin o kwestyi Żydów wschodnich.

Na następnem posiedzeniu wygłoszono referat w sprawie politycznego położenia Żydów wschodnich w Niemczech i ich stanowiska do niemieckich gmin żydowskich. Po dyskusyi postanowiono stworzyć Związek organizacyi wschodnio żydowskich w Niemczech i przystąpiono do wyborów Egzekutywy związku.

Kolonia Żydów krakowskich w Palestynie.

Hajfa. (Tel. wł.) Jeden z członków wycieczki palestyńskiej z Krakowa zakupił na Karmelu 40 parcel dla nabywców krakowskich, celem założenia kolonii Żydów krakowskich.

Odkrycie źródeł naftowych w Szwajcaryi.

Genewa. 5. 5. PAT. Polradio. W Sofing około Aarau odkryto źródło naftowe.

Rada ambasadorów przypieczętowała sprawę Kłajpedy.

Kowno. 5. 5. PAT. „Ritas" donosi, że konferencya ambasadorów podpisała konwencyę kłajpedzką w redakcyi Ligi narodów.

Wyjazd marsz. Rataja z Warszawy.

Sin. Warszawa. (Telef.) Marszałek sejmu Rataj, wyjeżdża jutro n krótki odpoczynek do Zakopanego. Zastępować go będzie wicemarszałek Seyda. W związku z tem dowiadujemy się, że pierwsze plenarne posiedzenie sejmu zwołane będzie na dzień 20 maja.

Posłowie socyalistyczni u premiera Grabskiego

Sin. Warszawa. (Telefonem) Wczoraj odbyli konferencyę z premierem Grabskim posłowie socyalistyczni Barlicki i Niedziałkowski na temat aktualnych spraw polityki zagranicznej.

Drobne wiadomości ze stolicy.

Sin Warszawa. (Telefonem). Onegdaj rano wyjechał ks. arcybiskup Cieplak do Rzymu, gdzie zabawi przez dłuższy czas.

* * *

Z powodu odznaczenia premiera Grabskiego wielką wstęgą orderu Białego Orła zebrali się wczoraj dyrektorzy departamentu i złożyli premierowi gratulacye z powodu odznaczenia. Wzruszony, premier podziękował obecnym za życzliwość.

* * *

W prezydyum Rady ministrów odbyła się wczoraj konferencya przy współudziale prem. Grabskiego i min. rolnictwa Janickiego w sprawie zrealizowania reformy rolnej w związku z poruszeniem tej sprawy przez Wyzwolenie.

Ostrzeżenie przed podnoszeniem cen przy przeliczaniu na złote.

Sin. Warszawa. (Telefonem) Dla uniknięcia szkodliwych dla sanacyi gospodarczej skutków drożyzny wynikającej z podwyższania cen towarów przy przeliczaniu na złote rząd wezwał władze sądowe i administracyjne do stosowania z całą surowością obowiązujących grzywien i kar.

Wypuszczenie w obieg biletów groszowych.

Sin. Warszawa. (Telefonem) Wczoraj otrzymały oddziały Banku Polskiego bilety groszowe, które tymczasem będą krążyły w zastępstwie groszowego bilonu bronzowego i niklowego.

Ile wynosi opłata za przedłużenie paszportu zagranicznego?

Sin. Warszawa. (Telefonem) Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z min. skarbu wydało zarządzenie ustalające opłaty za przedłużenie przez urzędy w kraju paszportu i wizy na 65 złotych, za dokonanie zmian i uzupełnień w paszporcie opłata wynosi 15 zł. a za wizowanie paszportu 65 złotych.

Sprawa wywłaszczenia ziemian polskich na Łotwie.

Gdańsk. PAT. „Baltische Presse" donosi z Rygi: Prezydent min. Samuel udzielił dziennikarzom wywiadu, w którym zaznaczył w sprawie wywłaszczenia zagranicznych obywateli ziemskich na Łotwie, że ma nadzieję, że francusko-włosko-polska nota zbiorowa w tej sprawie będzie prawdopodobnie załatwiona w drodze kompromisu.

TEATR IM. SŁOWACKIEGO.

Wtorek: „Kaligula".

BAGATELA

Wtorek: „Acidalia".

OPERETKA

Wtorek: „Nastroje karnawałowe".

— TYM P. T. PRENUMERATOROM z prowincyi, którzy nie odnowią bezzwłocznie prenumeraty, wstrzymamy z dniem 11 bm. wysyłkę naszego pisma.

W sprawie Uniwersytetu hebrajskiego i Biblioteki Narodowej.

Odezwa do społeczeństwa żydowskiego.

W chwili, gdy dana nam została — przez deklaracyę w San Remo i zatwierdzenie mandatu palestyńskiego przez Ligę Narodów — możność budowy własnej siedziby w Palestynie, rozpoczęła się równocześnie żywa i intenzywna akcya na rzecz budowy Uniwersytetu Jerozolimskiego oraz stworzenia względnie wzbogacenia istniejącej już Biblioteki Narodowej.

Jednym z pierwszych czynów narodu, powracającego do wolności było położenie kamienia węgielnego pod gmach najwyższej instytucyi kulturalnej, jaką ma być Wszechnica hebrajska.

Kamień węgielny położony na górze Oliwnej to jasny i promienny symbol naszego duchowego odrodzenia.

Chcemy wzniecić z powrotem stare — niegdyś tak świetne — ognisko kultury, które z Jeruzalem na cały świat promieniowało, dla szczęścia i chwały żydostwa, dla dobra i postępu całego świata cywilizowanego.

Dzisiaj realizacya planu zbliża się ku urzeczywistnieniu. Dzięki ofiarności żydostwa amerykańskiego, już w tym roku mają zostać otwarte niektóre działy Uniwersytetu.

Lecz to dopiero skromny początek!

Żydostwo polskie w akcyi dotychczasowej na rzecz Uniwersytetu Jerozolimskiego i Biblioteki Narodowej skromny dotąd brało udział.

Nie chcemy pozostać w tyle!

Podpisany Komitet Organizacyjny wziął na siebie zadanie spopularyzowania idei Uniwersytetu Jerozolimskiego na gruncie zach. Małopolski.

Przystępując do powołania do życia Towarzystwa Przyjaciół Uniwersytetu Jerozolimskiego i Biblioteki Narodowej, zwracamy się do całego społeczeństwa żydowskiego z gorącym apelem o pomoc i współpracę.

Niech każdy z Was wedle swych sił i możności przyczyni się do realizacyi tej wielkiej i pięknej myśli.

Kupujcie cegiełki Uniwersytetu Jerozolimskiego.

Oddajcie Wasze książnice na rzecz Biblioteki Narodowej!

Spłaćmy nasz dług wdzięczności wobec żydowskiej wiedzy i nauki!

Za Komitet Organizacyjny:
Pos. dr. Ozyasz Thon, Dr. Szymon Feldblum, Dr. Chaim Hilfstein, Dr. Samuel Wahrhaftig, Dr. Ignacy Schwarzbart.

Towarzystwo Przyjaciół Uniw. jerozolimskiego we Lwowie.

We Lwowie ukonstytuował się Komitet dla stworzenia towarzystwa przyjaciół uniwersytetu jerozolimskiego. Do komitetu założycieli weszli: prof. uniwersytetu Allerhand, rabini: Dr Guttman i Freund, prezydent gminy Dr Diamand, poseł na sejm Hausner i wiele innych wybitnych osobistości żydostwa lwowskiego.

Im bardziej się zastanawiam nad pracą Chalucim, których jedynym celem jest odbudowa naszej ojczyzny, tem mocniej się przekonywuję, że jeśli wśród nas jest jakiś ruch, który cechują prawda i świętość, który w całem tego słowa znaczeniu zasługuje na miano „etyczny“, to jedynie praca naszej młodzieży, naszych Chalucim w Erez Israel.

Białik.

Pamiętaj o Żyd. Funduszu Narodowym

Pierwszy wszechświatowy kongres żydowskiej młodzieży akademickiej.

Antwerpia, 30 kwietnia.

Dziś odbyło się uroczyste otwarcie Kongresu żydowskiej młodzieży akademickiej przy udziale 80 delegatów z 16 krajów i w obecności 2,000 gości. Otwarcie nastąpiło w wielkiej sali „Makabi“ udekorowanej flagami i emblematami żydowskimi, iluminowanej „a giorno“. Zwracają uwagę sztandary nieżydowskich organizacyi akademickich, demonstracya w naszych polskich stosunkach nie do pomyślenia, porozwieszane nad głowami prezydyum, w którem zasiadają najwybitniejsi przedstawiciele Belgów i miasta Antwerpii, jak również szereg osobistości tutejszego żydostwa.

Zjazd otwiera pięknem przemówieniem hebrajskiem i żydowskim Lwowianin Dr. Henryk Lauterpacht, obecnie bawiący na studyach w Londynie, wskazując na doniosłość i wagę spraw, które ma kongres rozważać i poruszyć. Mówca stwierdza konieczność ścisłej współpracy dla narodu i wespół z nim, którego jesteśmy synami, a która to praca ma dla nas akademików — Żydów znaczenie od pracy samopomocowej nie mniej ważne.

Porusza również konieczność budowy uniwersytetu w Palestynie i pozytywnej pracy dla tej wielkiej sprawy. W części francuskiej przemówienia daje wyraz uczuciom wdzięczności dla wielkiego narodu Belgów i gościnnego miasta Antwerpii, starego wolnego portu belgijskiego.

Z przemówień wygłoszonych na tym posiedzeniu zasługują na szczególne wyróżnienie mowa wiceburmistrza Antwerpii Camille'a Huysmanns'a socyalisty i byłego sekretarza międzynarodówki sztokholmskiej, który stwierdza, że nie obce mu są sprawy żydowskie i bliskie a sympatyczne wydają mu się żądania autonomii narodowej i kulturalnej wysuwane przez Żydów.

Belgia również posiada 2 narody na ziemi jednej i doskonale zna moment walk o autonomię to też doskonale odczuwać to potrafi.

Przemawia następnie nadrabin Belgii, poczem senator Nitermann's (katolicka frakcya) obszernie rozwodzi się na temat „messyanizmu“ żydowskiego i twierdzi, że „my katolicy, jesteśmy uczniami wielkiego narodu Żyd.“

JeanFisher w imieniu organizacyi syonistycznej w Belgii podkreśla fakt zwołania kongresu do Belgii, kraju w którym niema kwestyi żydowskiej, a którego martyrologia zbliża go do nas. Uzasadnia szeroko kwestyę numerus clausus, wynikłą na gruncie konkurencyi z umysłowością żydowską i kończy wyrażeniem nadziei, że w walce z tym objawem politycznym poprą nas wszyscy co szczerze i głęboko nas rozumieją.

Generał de Cabia w imieniu Zarządu prowincyi Anvers stwierdza udział żołnierzy i oficerów Żydów w armii belgijskiej i mówi o równości zupełnej, która tu panuje!

Mówią jeszcze przedstawiciele federacyi (nieżydowskiej) akademików belgijskich, przedstawiciele gminy żydowskiej, profesor Gandawskiego uniwersytetu Ginshov (po flamandzku) i cały szereg innych. Wszyscy zgodnie stwierdzają sympatye i gorące życzenie Kongresowi akademików żydowskich.

Pisma i depesze nadesłali m. in.: minister oświaty Lafontaine, wiceprezydent senatu, rektor uniwersytetu w Leodyum i Zrzeszenie Studentów Chrześcijańskich ponadto historyk prof. Sz. Dubnow i instytucye „Ort“, „Oze“ i „Tox“.

Przewodniczącym kongresu został wybrany dr. H. Lauterpacht.

* * *

Ż. A. T. donosi z Antwerpii: Otwarcie kongresu wszechświatowego akademików żydowskich odbyło się bardzo uroczyście. Żydostwo antwerpskie wykazuje znaczne zainteresowanie się kongresem. Władze belgijskie poświęciły kongresowi wiele uwagi. Rząd, jakoteż miasto powitały kongres oficyalnie. Następnego dnia po otwarciu wydał burmistrz Antwerpii dla delegatów kongresu oficyalne przyjęcie. Dnia 1 maja odbyło się w operze antwerpskiej uroczyste przedstawienie na cześć delegatów. Grano „Der goldene Hahn“ Rimski-Korsakowa.

Rada miasta oddała do dyspozycyi delegatów specyalny luksusowy jacht celem zwiedzenia antwerpskiego portu. Żydowska gmina w Antwerpii utworzyła specyalny komitet przyjęcia z nadrabinem Günsburgiem, prezydentem gminy, Lewinem i znanym działaczem syonistycznym, Jean Fischerem na czele. W sobotę odbyło się w synagodze antwerpskiej specyalne uroczyste nabożeństwo, na które zaproszono wszystkich uczestników kongresu. Rabin dr. Günsburg podkreślił w kazaniu znaczenie młodzieży dla odrodzenia narodu.

Z inicyatywy p. Grünberga przewodniczącego żydowskiego związku akademików w Belgii odbyła się konferencya prasowa. Dr. Lauterbach z Londynu, członek prowizorycznej Egzekutywy wszechświatowego związku akademików żydowskich referował wobec przedstawicieli prasy o celach i zadaniach związku akademików żydowskich. Prasa antwerpska, tak francuska, jak też flamandzka poświęca kongresowi bardzo wiele uwagi.

* * *

Z powyższych wszystkich szczegółów zdołała P. A. T. podchwycić co następuje:

Antwerpia 3. V. PAT. Pierwszy światowy kongres studentów Żydów odbył się w atmosferze bardzo podnieconej. Socyalno-demokratyczni delegaci studentów Żydów z Polski wystąpili zdecydowanie przeciw projektowi programu światowego, który zdaniem ich ma charakter zbyt burżuazyjny. Delegaci węgierscy potępili tendencyę kongresu i wycofali się.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES SOCYOLOGICZNY PRZECIW „NUMERUS CLAUSUS“.

Paryż. (ŻAT.) W kongresie socyologicznym, który odbywa się w Rzymie bierze udział także przedstawiciel komitetu żydowskich delegacyi w Paryżu. Na pierwszem posiedzeniu powziął kongres rezolucyę protestującą przeciw „numerus clausus“ i wszelkim próbom zastosowania ograniczeń w stosunku do akademików żydowskich.

REPERTUAR KIN

WARSZAWA: „Dwa światy“ z Morewskim i Henny Porten.
SZTUKA: „Wielki turniej miłości“.
WANDA: „Niewolnica miłości“.
REDUTA: „Awantury miłosne“.

JEHOASZ.

Akacya.

Była najpierwszą osadniczką murawy, wyrosła w tem błogiem uczuciu, iż jest jedynaczką całego swego otoczenia i, że stanowi jedyne upiększenie okolicy. Rok rocznie rozrastała się potężnie, a spojrzenie jej stało się niebotyczne... Siliła się jeśli nie dopiąć błękitu niebios — to przynajmniej coraz wyżej wznieść się ku niemu...

Naokół jej stóp kiełkowały przeróżne zioła, a powietrze pełne było szmerów i ptasiego śpiewu. Na to wszystko spoglądała ona, jakoby na swoich poddanych.

Raz ktoś przybył i zasadził wokół niej pokotem niskie, cieniutkie patyczki.. Akacya uśmiechała się szyderczo, a jej liście chichotały i szeleściły dobrodusznie, wesoło urągając młodym, nagim różdżkom.

Skoro nowo zaszczepione drzewka poczęły zielenieć — akacya pieniła się z gniewu:

— Co za zuchwałość!..

Później sama sobie prawiła morały:

— Olbrzym mego zakroju, taki dorodny, wysokopienny i upiększyciel całej murawy powinien być wspaniałomyślny, wzniosły... A cóż zaiste mnie obchodzi cały ten drobiazg? Przecież nigdy nie zdołają pozbawić mnie moich właściwych walorów...

Atoli drzewka—zuchwalcy coraz to wznosiły się wzwyż, a już na trzecie lato akacya ze zgrozą zauważyła, iż do jej pnia nie dochodzi ani odrobina światła słonecznego.

— Trza będzie też i mnie wydźwignąć się troszeczkę — myśli akacya — i nareszcie nauczyć tych młokosów szacunku dla starszych.

Więc z tym większym impetem wspinała się ku niebu.

— Do takiej wysokości nigdy się nie wzbiją — uśmiechała się zadowolona akacya.

Przeminął rok i drugi, — a akacyę otoczyło niezliczone mnóstwo wybujałych drzew różnorodnego rodzaju.

Tylko wierzchołkiem widziała już niebo.., w gałęziach stało się zimnawo.. miąższ sąsiadów zasłonił jej całkowicie światło słoneczne. Starodrzew zatracił swoją pierwotną butę.

— Dzieci — poczęła się prosić — uprzystępnijcież też dla mnie troszeczkę światła słonecznego...

Teraz one się naigrawały.

A najpierwsza osadniczka murawy usychała. Z upływem każdego lata czerniała, ogałacała się, usychała — dopóki stanęła między wszystkimi niby wspomnienie minionej wspaniałości.

Wieczorem sąsiedzi akacyi szeptali i rozpowszechniali między sobą różne powiastki o zgrzybiałej i podupadłej akacyi.

Już nie drwili...

Wewnątrz jednak pod korą akacya żywiła gorące pragnienie.

Błagała o piorun...

Może gdy runę — powalę ze sobą kilku z sąsiadów, a to będzie moja zemsta...

Spolszczył z żyd. Samuel Kipp.

1500 nowych pozwoleń wyjazdu do Palestyny

Brak robotników w Palestynie.

Jerozolima. (ŻAT.) Rząd palestyński wydał na najbliższe trzy miesiące 1500 certyfikatów pozwolenia przyjazdu do Palestyny dla kwalifikowanych robotników rolnych. Od dłuższego czasu nie ma faktycznie bezrobocia w Palestynie, co więcej daje się odczuwać brak robotników w kraju. W ostatnich tygodniach przybyło do Palestyny 500 żydowskich imigrantów.

Pawilon palestyński na wystawie wszechbrytyjskiej.

Pismo Herberta Samuela.

Wysoki Komisarz sir Herbert Samuel napisał wstęp do przewodnika po biało-niebieskim pawilonie palestyńskim na wszechświatowej wystawie w Anglii, w którem m. in. powiada:

„Obejmując mandat nad Palestyną Anglia spełnia zadanie o historycznej doniosłości. Nie oznacza to, że kraj zostanie przyłączony do Anglii, w której rękach Palestyna znajduje się tylko chwilowo. Palestyna jest dla wszystkich święta, ale dla Żydów jest ona umiłowaną Ojczyzną, do której naród dąży i tęskni przez cały długi czas dwutysiącznej dyaspory. Wszystkie rasy i religie korzystają w Palestynie z najpełniejszego równouprawnienia. Nadzieje Żydów całego świata pragnących stworzyć w swej prastarej Ojczyźnie siedzibę narodową, znajdują poparcie rządu angielskiego. Ale jednocześnie są ochronione w należyty sposób prawa religijne Arabów.

W Palestynie winien zakwitnąć kwiat wolności tak dla Żydów jak i dla Arabów i dlatego wrota jej są otwarte dla wszystkich pielgrzymów i podróżnych.

W przeciągu stuleci całe połacie ziemi w Palestynie, przez nikogo nie obrabiane, leżały odłogiem, koleje żelazne należały do rzadkości, przystani wogóle nie można było znaleść, eksploatacya bogactw naturalnych i przemysł były nadzwyczaj słabo rozwinięte, tak, iż chcąc zaprowadzić w kraju najnowsze urządzenia świata cywilizowanego, trzeba było wszystko rozpocząć od nowa. Dopiero objęcie mandatu przez Anglię i kolonizacya żydowska doprowadziła kraj do obecnego stopnia rozwoju. Jakie owoce przyniosła ta praca, o tem każdy może się przekonać, zwiedzając pawilon palestyński na wszechświatowej wystawie w Anglii".

Sir Herbert Samuel kończy przedmowę następującemi słowy:

„Pod ochroną i kierunkiem Wielkiej Brytanii, wsparta o interesy trzech największych religii świata budzi się Palestyna z uśpienia, w którem była pogrążona przez całe stulecie, budzi się z nadzieją i wiarą, że oto zbliża się nowa era pracy i pokoju".

Rab. Kuck u prez. Coolidge'a.

Waszyngton, (ŻAT.) Rabin Kuck z Palestyny jakoteż rabin Teitelbaum zostali przyjęci 15 kwietnia przez prezydenta Coolidgea.

Na słowa powitalne rabina Kucka, podkreślające wielkie znaczenie poparcia, jakiego użyczyła Ameryka narodowemu ruchowi żydowskiemu przez rezolucyę kongresu i senatu w sprawie deklaracyi Balfoura odpowiedział prezydent zapewnieniem, że rząd amerykański uczyni wszystko celem poparcia odbudowy Palestyny. Rabini Kuck i Teitelbaum zostali przyjęci również przez ambasadora angielskiego Havarda.

Usyszkin w Rumunii.

Bukareszt, (ŻAT.) W połowie maja oczekują w Bukareszcie przybycia przewodniczącego żydowskiego funduszu narodowego p. M. Usyszkina. Z Bukaresztu ma p. Usyszkin wyjechać do Bessarabii. Centrala funduszu narodowego w Bessarabii podejmuje akcyę o zebranie tysiąca funtów szterlingów na rzecz funduszów palestyńskich. W Kiszyniewie weźmie p. Usyszkin udział w konferencyi okręgowej Funduszu Narodowego i „Tarbutu".

Doroczna konferencya org. syonistycznej

Egzekutywa org. syon. w Londynie przesłała nam sprostowanie wiadomości, podanej onegdaj w prasie, jakoby konferencya doroczna (Mały Kongres) miała się odbyć w Wiedniu, w sierpniu br. Ani termin ani miejsce nie są jeszcze ustalone, a wiadomość pierwsza pochodzi najwidoczniej z źródła prywatnego.

Żydowski Bank Ludowy

Paryż. (ŻAT.) Przy egzekutywie wszechświatowej konferencyi pomocy stworzono specyalny komitet celem rozpatrzenia wszystkich spraw, dotyczących działalności i planu pracy żydowskiego banku ludowego, stworzonego przez żydowską konferencyę pomocy i zarejestrowanego w Londynie. Bank ten stawia sobie za cel przyjść z pomocą figurującym żydowskim emigrantom jakoteż pomódz do odbudowy zrujnowanych żyd. placówek ekonomicznych na Wschodzie. W komisyi tej bierze udział cały szereg znanych żydowskich bankierów. Komisya wypracowała plan propagandy na rzecz banku, który urzeczywistniono już w Paryżu i który zostanie wkrótce zorganizowany równocześnie w całym szeregu krajów. Kwestya poparcia banku ze strony żydostwa argentyńskiego zostanie postawiona na porządku dziennym Zjazdu pomocy, który odbędzie się w Buenos Aires 20 maja. W Berlinie czyni się prace przygotowawcze na rzecz banku pod kierownictwem członka egzekutywy dra Alfreda Klee'a, który oświadczył gotowość zwiedzenia kilku krajów europejskich w związku z propagandą na rzecz banku. Propagandę rozwija się również we Finlandyi i Estonii. Pierwsza subskrypcya akcyi banku, która odbyła się temi dniami w Paryżu dała rezultat w sumie 3.000 f. szt.

Gorkij o bolszewiźmie i Żydach.

Na łamach łódzkiej „Republiki" ogłasza Lui gi Zardini rozmowę z Maksymem Gorkim. M. in. pytał Zardini: „...we Włoszech i na całym świecie mówią, że naród rosyjski nie jest właściwym twórcą bolszewizmu, a importowali go do Rosyi Żydzi!"

— Mogę zapewnić pana — brzmiała odpowiedź Gorkija — że jest to kłamstwo. Rewolucya nasza została przygotowana przez autentycznych Rosyan: szlachcica Bakunina i księcia Krapotkina. Przeprowadzili ją również tylko Rosyanie, a na czele ich wielki Lenin, najpotężniejsza nasza indywidualność.

— A Trocki?

— Trocki jest człowiekiem wielkich zdolności, ale nie jest człowiekiem wyjątkowym. Pracowity, śmiały, zręczny — ale z Leninem nie mógł nigdy się równać.

DROBNE WIADOMOSCI ŻYDOWSKIE.

PALESTYNA CENTRUM HANDLOWEM WSCHODU. Sir Herbert Samuel wydał przyjęcie na cześć 15 osobistości żydowskich przebywających obecnie w Palestynie. Podczas przemówienia wyraził Herbert Samuel głębokie przekonanie, że Palestyna stanie się w najbliższej przyszłości najważniejszem ogniskiem handlu i przemysłu na Wschodzie.

ŻYDOWSKI UCZONY PROF. GOLIAK autor hebrajskiego dzieła pt. „Podstawy prawa żydowskiego" objął kierownictwo żyd. instytutu pedagogicznego w Rydze.

AKCYA NA RZECZ PALESTYNSKIEGO BANKU ROBOTNICZEGO W BESSARABII wydała świetne rezultaty. Dotychczas sprzedano 2200 akcyi.

NADESŁANE.

Za rubrykę tą redakcya nie odpowiada.

Z okazyi zaręczyn naszego prokurenta p. Jakóba Schenierera z p. Heleną Wertheimerówną składamy Mp. 285 milionów na szpital żydowski.

Urzędnicy Domu bankowego
627 A. Holzera w Krakowie.

Naszemu zasłużonemu współpracownikowi p. Izydorowi Selingerowi z okazyi zaręczyn z p. Iloną Mammer serdecznie gratuluje
Zyd. Tow. Dram. „Habimah", Sanok

Z okazyi zaręczyn kuzynki Janiny Wallach z Krakowa z p. Zuckerem z Podgórza zasyła najserdeczniejsze życzenia
898 Genia Steinmetzówna z Nowego Jorku.

Kampania wyborcza we Francyi.

Kraków, 5 maja

W najbliższą niedzielę odbędą się wybory do parlamentu francuskiego. Kampania wyborcza znajduje się w całej pełni. Partye prawicy idą do wyborów wspólnie, jedynie rojaliści występują odrębnie, nie są jednak brani pod uwagę ze względu na swą słabą liczebność. Na pomyślny rezultat mogą oni liczyć jedynie w departamencie Gare.

Partye lewicowe opierają swe nadzieje na „Związku lewicowym", czyli na wspólnych listach wyborczych radykałów i socyalistów. Listy te winny jednak być składane w każdym poszczególnym departamencie zgodnie z porozumieniem, zawartem z organizacyami lokalnemi, przytem podlegają one aprobacie komitetów centralnych partyi. „Związek partyi lewicowych" utworzony został zaledwie w 25 departamentach na 89, a to dlatego, że socyaliści przystąpili do połączenia z radykałami jedynie w tych departamentach, gdzie znajdywali się w mniejszości, odrzucając połączenie tam, gdzie sami czuli się dość silni, z innej zaś strony w kilku miejscowościach komitety lokalne partyi radykalnej odmawiały połączenia się z socyalistami w razie gdyby ci ostatni nie zgodzili się na porozumienie wyborcze z komunistami, co zresztą nie zawsze miało miejsce.

Naogół sytuacya może być scharakteryzowana jako dość skomplikowana. Na zaznaczenie zasługuje okoliczność, iż lista radykałów-dyssydentów, złożona w Lyonie, uważana jest wciąż za główną ostoję partyi radykalnej. Pozatem istnieją również listy własne bloku narodowego. listy dyssydentów z prawicy, na której znajdują się umiarkowani republikanie, byli zwolennicy Clemenceau.

MIGAWKI.

Spacer przez ul. Augustyańską i ul. rab. Meiselsa.

Drogą powrotną z budynku naszej gminy wyznaniowej do redakcyi obrałem nie przez ulicę Krakowską, lecz przez Augustyańską, ażeby módz oddać się spokojniej rozmyślaniom na temat czujności naszej gminy żydowskiej nad sprawami Żydów i dzielnicy żydowskiej.

Tuż naprzeciwko szpitala żydowskiego, śniącego od lat kilku sen zmartwychwstania podobnie jak Kahał żydowski od lat kilkudziesięciu, rozpoczyna się a właściwie kończy samotna, cicha ulica ghetta żydowskiego. Okna lewego skrzydła szpitalnego martwe wyzierają na wylot ulicy.

Przystanąłem. Przedemną w odległości kilku kroków szli dwaj radcy kahalni, a w pośrodku między nimi czcigodny włodarz naszej gminy żydowskiej. Jakby symbol. Skręciłem szybko w ulicę Augustyańską.

Na samym wstępie kupa piasku i cegieł. Kilka kroków dalej na vis a vis kupa śmieci. Cisza i spokój, jak gdyby na cmentarzu. Tu i ówdzie tylko sylwetka połamanej Żydówki a dalej „belfer", prowadzący grupkę brudnych dzieci żydowskich z chederu na obiad. Zaledwie uszedłem kilka kroków, obrzydły fetor skręcił mi nos, jak gdyby z najpaskudniejszej kloaki. To kupa gnoju o szerokości półtora metra a długości przynajmniej 15, zestarzała, zleżała, rozgościła się w niedalekiem sąsiedztwie wspaniałego gmachu gminy żydowskiej. Wstrętna, ohydna. Przyspieszyłem kroku. Naprzeciw na przestrzeni kilkudziesięciu metrów kwadratowych, druga kupa gnoju, przypłaszczona własnym ciężarem, śmierdząca i cuchnąca, że aż mi łzy z oczu wycisnęła.

A dalej... Smieci... śmieci.. gnój,.. i,,, gnój. Dopiero pod kościołem odetchnąłem nieco. Znikł fetor a wyzierać poczęła łagodnie czystość. Jakby opętany pobiegłem szybko w stronę ulicy Rabina Meiselsa i skręciłem ku Wiśle.

Aliści i tu kupa gnoju obok kupy gnoju. Spokojnie, artystycznie rozłożona na środku ulicy, a na nich wiadra z wybitemi dnami a nawet naczynia, które zwykle lokowane są w tak zwanych „nachtkastlikach" lub pod łóżkiem.

Zgniłe odpadki, łajno... ohydne... Brr!

— — — — — — — — — — — — —

Bądź pozdrowione, kochane, nasze ghetto żydowskie.

Bądź pozdrowiona, orędowniczko ludności żydowskiej — zborze izraelicki! Cześć ci panie prezydencie. Cześć ci magistracie i wam, biedne, blade, anemiczne schorzałe dzieci żydowskie, wdychające bez szmeru cudowna woń ghetta.

Cześć Wam — Wy przyszli, silni, dumni synowie narodu! Swój.

KRONIKA.

Kraków, 5 maja.

— **PREZYDENT WOJCIECHOWSKI PRZYBYWA DO KRAKOWA.** Jak już donosiliśmy, na uroczystość poświęcenia sztandaru 20 pp. w Krakowie, przybywa prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski ze swym orszakiem. Poświęcenie odbędzie się dnia 18 bm. Pobyt prezydenta w Krakowie ma potrwać dwa dni.

— **ZJAZD CZŁONKÓW ZWIĄZKU ELEKTROWNI POLSKICH W KRAKOWIE.** W niedzielę rozpoczęły się w Krakowie w sali posiedzeń Rady miasta trzydniowe obrady zjazdu Związku elektrowni polskich, licznie obesłane przez delegatów elektrowni z całej Polski. W otwarciu zjazdu wzięli udział jako goście przedstawiciele władz centralnych i krakowskich. Po mowach powitalnych dyrektor związku elektrowni inż. Kuźmicki zdał sprawozdanie z działalności związku w roku ubiegłym. Następnie pos. Chełmoński wygłosił referat o usamodzielnieniu przedsiębiorstw komunalnych.

Atrakcyą obrad był zapowiedziany koncert radiowy. Około godziny 12 w południe uczestnicy Zjazdu mieli sposobność posłuchać koncertu, który równocześnie odbywał się w Königswurstenhausen pod Berlinem. Z aparatu, który ustawiony był na galeryi, popłynęły dźwięki „Trawiaty" o tonie czystym i subtelnym.

Przez cały dzień wczorajszy toczyły się dalsze obrady zjazdu, który kończy się w dniu dzisiejszym.

— **PRZECIW ZNIESIENIU AKCYZ.** Wczoraj w nocy wyjechali do Warszawy prezydent m. Krakowa Federowicz oraz prezydent miasta Lwowa Neuman ze wszystkimi posłami i senatorami obu tych miast celem wzięcia udziału w konferencyi z ministrami skarbu i spraw wewnętrznych. Przedmiotem obrad będzie sprawa utrzymania miejskich urzędów akcyzowych w Krakowie i Lwowie, wzgl. odroczenie terminu ich likwidacyi do roku 1930.

— **GODZINA POLICYJNA DLA CUKIERN.** Wczoraj rano w prezydyum miasta jawiła się delegacya właścicieli cukierni prosząc o przedłużenie godziny policyjnej dla cukierń, nie podających napoi. Prezydyum miasta powziąć mie decyzyę w tej sprawie po porozumieniu się z dyrekcyą policyi.

— **O WOLNY WYWÓZ WĘDLIN Z KRAKOWA.** Masarze krakowscy czynią starania u władz miejskich i wojewódzkich celem zniesienia ograniczeń wywozowych na tłuszcze i wędliny. Masarze motywują swe żądania nadmiarem produkcyi w Krakowie.

DEMONSTRACYA MATURZYSTÓW. Wczoraj przed godz. 8-mą rano jako w pierwszy dzień matury pisemnej we wszystkich zakładach średnich w Krakowie, abituryenci i abituryentki urządzili oryginalny pochód przez ulice Sródmieścia. Rynkiem i ul. Szewską przechodził oddział abituryentów w czapkach napoleońskich, zrobionych z papieru, przy dźwiękach piszczałek oraz czyneli i bębnów. Na czele pochodu niesiono dwa transparenty z napisem: „Precz z dwójami!" i „Niech żyją abituryentki i abituryenci". Po chwili przejechało 6 aut z młodzieżą gimnazyalną, trzymającą wzniesione bibuły. Pochód zamykał oddział abituryentek, idących „gęsiego". Niezwykłemu pochodowi przypatrywały się tłumy publiczności.

— **ECHA UCIECZKI Z WIĘZIEŃ KRAKOWSKICH.** Jak się dowiadujemy, w sprawie ucieczki Schabesa i Kozy z więzień sądowych policya krakowska prowadzi dalsze dochodzenia. Aresztowany w związku z tą sprawą właściciel domu handlowego przy ul. Grodzkiej, niejaki Olpiński jest mocno podejrzany o ułatwienie tej ucieczki. Na podstawie znalezionych u Olpińskiego zapisków i korespondencyi, aresztowała policya kochankę jego Pruszewiczównę, oraz podróżującego kupca Genna. Z zakwestyonowanej u Olpińskiego korespondencyi wynika, że stał on w bliskich stosunkach ze zbiegłym Schabesem. Pozatem jest on podejrzany o szpiegostwo, wielożeństwo i występowanie pod fałszywem nazwiskiem.

— **ZAGINIĘCIE DZIEWCZYNKI.** Do policyi doniesiono, że 10-letnia Stefania Jeleń, zamieszkała przy ul. Czarnowiejskiej l. 80, wydaliła się z domu rodzicielskiego przed kilku dniami i dotąd ne wróciła.

— **SMIERTELNE PRZEJECHANIE.** W niedzielę pod przejeżdżający wóz ciężarowy na ul. Floryańskiej wpadła 72-letnia Brygida Rzepowa i doznała ciężkich obrażeń na całem ciele. W drodze do szpitala staruszka zmarła w karetce pogotowia.

—o—o—

— **Z UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO:** P. Henryk Freundlich, rodem z Krakowa, otrzymał na tutejszym Uniwersytecie stopień doktora wszech nauk lekarskich. 628

—o-o—

— **W ROCZNICĘ ŚMIERCI** **błp.** Bianki Steinówny składa rodzina na rzecz Szpitala żyd. w Krakowie Mp. 30,000,000.

—o-o—

—**KOLONIA OGRODNICZA** młodzieży żydowskiej prowadząca od roku 1916-go swą akcyę wychowywania i kształcenia młodzieży żydowskiej w ogrodnictwie i gospodarstwie domowem, otworzyła i w tym roku kurs ogrodnictwa.

W istniejącym przy kolonii internacie jest jeszcze kilka miejsc dla dziewcząt i chłopców. Opłata kwartalna zł. 55.

Ponadto z dniem 5 maja zostaje otwartą jak corocznie półkolonia ogrodnicza dla młodzieży szkolnej dająca w godzinach wolnych od nauk okazję zajęcia w ogrodnictwie zdrowe i pouczające rozrywki na wolnem powietrzu oraz podwieczorki. Opłata miesięczna zł. 10.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Kolonii listownie Grodzka 25, osobiście ul. Lubelska 20|14 od godz. 2—3 popoł.

Obchód 3 Maja w Krakowie.

W sobotę dnia 3 maja miasto przybrało wygląd odświętny. Domy zostały udekorowane flagami o barwach państwowych i miejskich. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w katedrze wawelskiej, w której wzięli udział: wojewoda Kowalikowski z sekretarzem Stankowskim, wicewojewoda Wawrausch, starosta krakowski dr. Bal, prez. apelacyi dr. Wolter, rektor U. J. Łoś, prorektor dr Estreicher, kurator Owiński, konsulowie: czeski i niemiecki: Szediwy i Hahn, prezydent miasta Fedorowicz z wiceprezydentami Rollem i Wielgusem prez. Izby skarbowej, dr Greger z wiceprez. Gajewskim, oraz dyr. policyi dr. Styczeń z komendantem kor. PP. Pilchem. O godz. 10 rano odbyła się msza polowa na błoniach, w której oprócz reprezentantów władz wzięło udział wojsko stacyonowane w garnizonie krakowskim. Przed ołtarzem polowym wyciągnęły się szeregi wojsk z generalicyą na czele. Podczas mszy artylerya oddała 3 salwy armatnie. Po mszy orkiestry odegrały hymn narodowy. Na wyjeździe z Błoń w Alei 3 Maja ustawiła się generalicya z inspektorem armii gen. Szeptyckim, gen. Dziewanowskim i gen. Góreckim, oraz wojewodą Kowalikowski i prez. Federowiczem na czele, przed którymi przedefilowało wojsko i oddział konnej policyi. Za nimi szły delegacye, kolejarze z orkiestrą, weterani, drużyny skautów i skautek, dalej młodzież akademicka oraz szkół średnich, męskich i żeńskich. Pochód przesuwał się ulicami Wolską, Straszewskiego Pod wałem i Szczepańską na Rynek.

NABOŻEŃSTWO W TEMPLU KU UCZCZENIU KONSTYTUCYI 3 MAJA.

Staraniem Prezydyum Krakowskiej Gminy izraelickiej odbyło się w sobotę o godzinie 9 rano w świątyni postępowej uroczyste nabożeństwo dla młdzieży szkolnej. W nabożeństwie wzięła udział Delegacya Okręgu Korpusu, wiceprezydent miasta Józef Sare, wiceprezydent Izby handl. Epstein, Rada wyznaniowa z prezydentem Gminy izraelickiej Drem Rafałem Landauem i wiceprezydentem Drem Fischoiwitzem, radcy miejscy, Wydział świątyni postępowej, urzędnicy, tudzież uczniowie i uczenice szkół powszechnych z kierownikami szkół, nauczycielami i nauczycielkami W świątyni po brzegi wypełnionej odprawił modły kantor Birnbaum, poczem wygłosił podniosłe kazanie o znaczeniu konstytucyi 3 maja rabin Dr Schmelkes a na zakończenie odśpiewał chór świątyni wraz z młodzieżą „Boże coś Polskę".

Kolej elektryczna z Krakowa do Katowic.

W ostatnich dniach przybyli do Krakowa przedstawiciele dwóch francuskich firm elektryfikacyjnych, zainteresowanych w sprawie projektowanej budowy sieci kolei elektrycznych w zagłębiu dąbrowsko-krakowskim, a zwłaszcza linii Kraków-Katowice. Przedstawiciele ci zwiedzili teren, przez który przechodzić ma trasa projektowanej linii i zbadali podstawy ekonomiczne tego przedsięwzięcia.

Z tej okazyi odbyło się onegdaj posiedzenie w magistracie, gdyż jak wiadomo gmina m. Krakowa należy do grona instytucyi założycielskich Towarzystwa Kolei Elektrycznych Zagłębia Węglowego w Polsce, które zajmują się realizacyą wspomnianej budowy. Zebranie zagaił prezydent Federowicz, poczem dyrektor Bobrzyński w przemówieniu francuskiem przedstawił organizację finansową nowego towarzystwa kolei elektrycznych opartą o współdziałanie 15 banków polskich oraz grupy francuskiej i podkreślił przytem rozwiniętą przez założycieli towarzystwa energiczną działalność zmierzającą do zapewnienia mu podstawowych środków za pomocą kapitału przedsiębiorstw krajowego pomimo uzyskanej na szeroką skalę pomocy zagranicznej. Generał Zagórski podniósł zainteresowanie min. spraw wojskowych dla budowy tak udoskonalonej technicznie linii przez nasze zagłębie przemysłowe. Przemawiał jeszcze szereg mowców, starając się pogłębić sprawę racyonalnego rozwoju programu towarzystwa kolei elektrycznych, poczem prezydent miasta imieniem m. Krakowa wyraził życzenie możliwie najrychlejszej realizacyi projektu.

— **Z RUCHU WYBORCZEGO DO KAHAŁU KRAKOWSKIEGO.** Jak się dowiadujemy, lista wyborców z pierwszej kuryi obejmie 1076 osób. Z tego 744 przypadnie na wyborców z zawodów wolnych, a 232 na opodatkowanych najwyższym podatkiem tj. podatkiem we wysokości 100.000. Druga kurya obejmie 724 wyborców z tego kilkunastu, którzy opłacili podatek w wysokości 100.000 Mp. a resztę wyborców który w wysokości 80 i 60.000 Mp. Ilość wyborców z trzeciej kuryi nie jest jeszcze ustalona.

—o—

— **SPRAWOZDANIE** ze zgromadzeń publicznych w sprawie kahału odbytych w niedzielę w Krakowie i na Podgórzu podamy, z powodu braku miejsca dopiero w jutrzejszym numerze.

ZE SPORTU.

Wyniki zawodów footbalowych.

MAKKABI—UNIA (mistrzostwo) 3:0 (1:0).

Makkabi z trzema rezerwowymi grała dobrze, mając przez cały czas a zwłaszcza po przerwie zupełną przewagę nad przeciwnikiem grającym ambitnie.

WISŁA—D. S. V. Troppau (Opawa) 3:1 (3:1).

Goście ponieśli wprawdzie porażkę aczkolwiek byli od Wisły bezsprzecznie lepsi i mieli nad nią szczególnie w pierwszej polowie znaczną przewagę, której jednakże nie umieli wyzyskać.

Technicznie dobrzy, kombinowali pięknie hołdując systemowi krótkiego podawania, trochę jednak za powolni i niezdecydowani w strzelaniu, kombinujące niepotrzebnie za wiele pod samą bramką. Najlepszym ich graczem to prawy łącznik, dobrym był również środkowy pomocnik. Bramkarz natomiast był słabszy i niezdecydowany bronił kilka razy nogą, co mogło kosztować bramkę.

Wisła na ogół grała dobrze, słabszą była obrona (bez Kaczora) i tym razem trochę nie dysponowany środkowy pomocnik Krupa, natomiast atak był najlepszy.

Pierwszą bramkę strzela ładnie Czulak, a goście rewanżują się w pięć minut później przez swego prawego łącznika. Drugą bramkę zdobywa dla Wisły Reyman, strzelając nieuchronnie w sam róg, jak również i ostatnią, wypuszczając wybiegającemu bramkarzowi piłkę zupełnie spokojnie tuż koło nogi.

Sędziował p. Molkner.

MAKKABI—D. S. V. Troppau 0:1 (0:1).

Makkabi wystąpiła z dwoma rezerwowymi, grała z wyjątkiem prawej strony ataku bardzo ofiarnie i ambitnie, a stosownie do przebiegu gry powinna była ten mecz wygrać. Goście wzmocnieni jednym graczem nacierali energicznie w pierwszej polowie, mając przewagę, jednakże wszystkie ich ataki rozbijała dzielna pomoc i obrona Makkabi.

Dwie minuty przed pauzą dyktuje sędzia za lekkie przewinienie rzut karny, z którego goście uzyskali bramkę. Po przerwie obraz gry się zmienia. Makkabi atakuje uporczywie przez cały czas drugiej połowy, mając przewagę, której jednak anemiczny atak, tak dobrze wspomagany przez pomoc nie wyzyskał. Beckmann bojaźliwy i leniwy. Heim od dłuższego już czasu wykazuje zbyt wielkie zdenerwowanie w grze, powodowane prawdopodobnie przemęczeniem, to też klub tak staremu weteranowi, choćby z samej wdzięczności powinien udzielić dłuższego „urlopu" celem koniecznego wypoczynku.

Na wzmiankę zasługuje Selinger, lewy pomocnik jak również i Holzmann, ten „chroniczny wózkowiec", który wykazał, że jeżeli chce, to umie celowo pracować z atakiem.

Sędziował nieudolnie p. Zweig, który jakoś nie widział dwóch karnych na korzyść Makkabi (rozmyślne dwukrotne zatrzymanie piłki ręką przed obronę gości).

CRACOVIA—EINTRACHT (Lipsk) 0:0 i 4:2 (2:0).

Cracovia jakby doceniając przeciwnika przystąpiła do gry aż z pięcioma rezerwowymi, z których jedynie Chruściński jako środkowy pomocnik zastępował dość godnie Cikowskiego, reszta tj. prawie cały rezerwowy atak nie mógł się zdobyć na żadną jednolitą akcyę. Jedynie Gintel z obrony i Synowiec z pomocy mogli zadowolnić.

Sędziował p. Mund.

* * *

CRACOVIA—EINTRACHT (4:0 2:0)

Cracovia wystąpiła w drugim dniu zawodów w składzie wzmocnionym, jednak bez Kałuży i Ziemowkiego. Brak ten dawał się wyraźnie odczuć w akcyach napadu, zwłaszcza wobec dobrej obrony gości. Pozatem błotnisty teren sprawił, że przebieg zawodów był mało interesujący.

W Cracovii na wyróżnienie zasługiwali Gintel Zastawniak (w miejscu Synowca). Przeworski w bramce przytomnie wybiegał parokrotnie. Giszewski, choć nie mógł zastąpić Kałuży, nie był zły. I strzelił dwie ładne bramki z podania Sperlinga z cornerów.

—o—

We Lwowie. Dnia 3 maja Vasas (Budapeszt)—Pogoń 3:2 (0:2) na korzyść Vasas; dnia następnego Vasas—Pogoń 3:1 (0:0). Pogoń bez Bacza, Schlichta i Gulicza.

Tarnów. Samson—komb. Jutrzenka (Kraków) 0:1. Samson—Makkabi II. (Kraków) 0:3. Tarnovia—Jutrzenka I. (Kraków) 4:2 (3:1). Sensacyjne zwycięztwo Tarnovii.

W Przemyślu. Przemyska Polonia pobiła Amatorski klub sportowy z Katowic z wynikiem 5:1 (3:1).

W Warszawie. Zawody między Varsovią a klubem A. Z S. zakończyły się wynikiem 3:0 (2:0). Warszawianka—Makkabi 5:0 (1:0) na korzyść Warszawianki.

W Wilnie. Wczorajsze zawody piłki nożnej drużyn reprezentacyjnych Warszawa—Wilno zakończyły się wynikiem 6:0 (3:0) na korzyść Warszawy.

W Łodzi. Zawody piłki nożnej drużyny reprezentacyjnej miasta Łodzi i Poznanianką zakończyły się zwycięstwem Łodzian 4:1. Ł. K. S. z Unią poznańską wynik 5:0 na korzyść Ł. K. S.

ZAGRANICĄ

Mor. Ostrawa. Zawody wiedeńskich Amatorów z miejscowym klubem zostały na dziesięć minut przed upłynięciem przepisanego czasu przerwane wskutek niezadowolenia ze strony niemieckich gości, którzy zarzucili sędziemu stronniczość a przeciwnikom nieprawidłową grę. W chwili zejścia z boiska wynik był 4:4.

Praga. Match praskiego Fussballklubu z wiedeńskim Sportklubem zakończył się zwycięstwem Wiedeńczyków 4:0. Slavia—Union Žižkov 4:1 (2:0). Sparta—Zidenice 3:0 (1:0). Wiedeńska Hakoah zwyciężyła Slavię 2:1 (1:0).

Hamburg. Praska Sparta została pobita przez hamburski Sportverein 1:0.

Paryż. W meczu olimpijskim rugby Francya pobiła Rumunię 61:3.

Londyn. Cardiff City—Birmingham 0:0. Huddersfield Town—Notts Forest 3:0. Preston Nortend—Arsenal 2:1. Manchester City—Westham United 2:1. Liverpool—Nottscounty 2:1. Totenham Hodspours—Bournley 1:0. Westbromwich Albion—Shefield United 3:1. Najpoważniejszy kandydat do mistrzostwa m. Cardiff klub Hudderfield Town poniósł porażkę w walce z klubem Aston Villa 3:1.

* * *

WYŚCIGI KONNE W WARSZAWIE

Warszawa. Wyniki wyścigów konnych w pierwszym dniu sezonu wiosennego są następujące: I. bieg: dystans 2100 m., z płotami. Zwyciężył „Ulmen" 74 kg czas 2 min. 33 i pół sek. II. bieg: dystans 2100 m., pierwszy pięciolatek ogier „Lucullus" 53 kg., czas 2 min. 25 sek., za nim „Halusia". III: dystans 1600 m.: Pierwszy 3-1 ogier „Ten" 54 kg., 1 min. 49 sek. półtora długości. IV: dystans 1600 m. handicap otwarcia dla trzylatków. Zwycięsca ogier „Emir" 48 i pół kg, 1 m. 47 sek. siedm długości; za nim „Rosolite". V: dystans 2100 m. handicap dla 4-letnich i starszych. Pierwszy pełny ogier „Azama" 56 kg. 2 m. 24 i pół sek. o jedną długość; za nim „Ranaway Giul". VI: dystans 1600 m., zwycięsca siedmioletnia klacz „Sonya", 56 kg., 1 m. 48 sek. trzy długości; za nią „La Vilanella".

CARPENTIER ZWYCIĘSCĄ W MATCHU BOKSERSKIM WE WIEDNIU

W międzynarodowej walce bokserskiej we Wiedniu Carpentier pokonał Townleyo w drugiej turze zapomocą knockout.

Dnia 2 bm. wyświetlono zdjęcia filmowe z meczu bokserskiego. Wyświetlenie dwóch filmów zdjętych przez dwóch operatorów, wykazało, że Carpentier walczył poprawnie i zadał ostatni cios Townleyowi dopiero wtedy, gdy ten podniósł się z ziemi na oba kolana. Wobec wyjaśnienia przebiegu walki protest przeciw orzeczeniu sędziów został cofnięty.

— **WIELKI KONCERT W SALI SASKIEJ** odbędzie się dziś wieczorem o godz. 8-ej. Udział wybitnych sił artystycznych, mianowicie: pp. Sana Diwińskiego z N. Jorku, Dra Frommera pianisty, Relliczówny śpiewaczki, Rosnera skrzypka, oraz znanego Towarzystwa śpiewaczego „Szir" (50 osób) jest gwarancyą wysokiego poziomu artystycznego koncertu.

Towarzystwo Ochrony dziatwy żydowskiej żywi nadzieję, że PT. Publiczność poprze wysiłek artystów i komitetu.

Żydzi! Popierajcie biedne sieroty!

— **WYDZIAŁ ŻYD. TOW. GIMNASTYCZNEGO** gratuluje swemu współpracownikowi p. J. Schenierowi z okazji Jego zaręczyn z p. H. Wertheimerówną i dziękuje serdecznie za hojny dar, złożony na budowę domu gimnastycznego.

Z SALI SĄDOWEJ.

Nowy proces o zdradę główną

Przed trybunałem przysięgłych w krakowskim sądzie okręgowym rozpoczęła się wczoraj rozprawa przeciw pięciu młodocianym robotnikom żydowskim, oskarżonym o zdradę główną. Na ławie oskarżonych zasiedli: Markus Samuel, praktykant kuśnierski lat 20, Zygmunt Matzner monter lat 22, Samuel Sperling uczeń blacharski lat 18, Szaja Kinderman czeladnik krawiecki lat 22, oraz Józef Drucker handlarz lat 22. Wedle aktu oskarżenia wszyscy wyżej wymienieni w drugiej połowie roku 1923 w Krakowie oraz w większych miastach prowincyonalnych zorganizowali jako przywódcy tajne związki komunistyczne i biorąc w nich czynny udział, naklaniali i zjednywali innych do przystąpienia do tejże organizacyi, przyczem propagowano zasady wywrotowe komunistyczne, a w szczególności rewolucyjną walkę przeciw obecnemu ustrojowi państwa, a to celem wprowadzenia ustroju i rządu rad robotniczych. Czyn ten stanowi zbrodnię zdrady głównej z par. 58 b) c) u. k.

Rozprawie przewodniczy sso. Pawlik, wotują sso. Kraus i Lizak, oskarża prok. Sozański, bronią Samuela adw. dr Heski, Matznera dr Aleksandrowicz, Sperlinga dr Schreiber, Kindermana dr Schuldenfrei, Druckera dr Feiner. Jako znawca sądowy dla języka żydowskiego zisiada dyrektor szkoły wydziałowej p. Spitzer.

Całą wczorajszą rozprawę zajęło przesłuchanie Kindermana, który do winy się nie poczuwa. W czasie przesłuchania znawca p. Spitzer tłumaczył korespondencyę i druki żydowskie, zakwestyonowane podczas rewizyi u obwinionego.

Dziś nastąpi przesłuchanie dalszych obwinionych

Z kraju.

WYCZERPANIE KONTYGENTU ULGOWYCH PASZPORTÓW ZAGRNICZNYCH W WARSZAWIE. Komunikują nam, że w Urzędzie Zdrowia przy m. st. Warszawy wstrzymano badania w komisyi lekarskiej osób zgłaszających się z związku ze staraniami o ulgowy paszport zagraniczny dla celów kuracyjnych. Urząd Zdrowia wstrzymał badania wobec wyczerpania kontyngentu kurcyjnych ulgowych paszportów zagranicznych.

— **WYJAZD DO PALESTYNY.** We środę wieczorem z dworca Gdańskiego w Warszawie wyjechało pociągiem lwowskim do Palestyny przez Rumunię 60 rodzin żydowskich, liczących przeszło 200 osób. Są to kupcy, rzemieślnicy, przemysłowcy i robotnicy z Warszawy i prowincyi. Zamierzają oni osiedlić się na stałe w Palestyne. Na dworcu Gdańskim żegnało odjeżdżających kilka tysięcy osób ze śpiewem „Hatikwoh" i okrzykami: „Niech żyje Palestyna"!

WYBORY DO KASY CHORYCH W ŁODZI. Ogłoszony został następujący podział mandatów do łódzkiej Kasy chorych NPR, (lista nr. 3) — 24 mand blok pracowniczy (nr. 9) — 1 mand., Poale Syon (nr. 10) — 1mand., Niemiecka Partya Pracy (nr. 11) — 7 mand., „Bund" (nr. 15) — 2 mand., Ch. D. (nr. 16) — 4 mand., PPS (nr. 19) — 18 mand., ZLN (nr. 21) — 2 mand. Jak wiadomo przemysłowcy posiadają ogólem 30 mandatów.

WYDAWNICTWO POLSKO- ŻYDOWSKIE „SAFRUS" Po długiej pracy przygotowawczej powstało w Warszawie dzięki inicyatywie Samuela Wolkowicza pierwsze wydawnictwo polsko-żydowskie „Safrus", mające na celu umożliwienie zaznajomienia się z literaturą żydowską i hebrajską tych sfer czytelników, które z różnych powodów nie są w możności poznać w oryginale utworów koryfeuszów literatury żydowskiej i hebrajskiej.

Wydawnictwo zamierza wydać w przekładzie polskim utwory Szolem Alejchema, Mendele Mocher Sforim, Dawida Fryszmana, I. L. Pereca Berdyczewskiego, Ahad Haama, Feierberga, Nomberga, Bergelsona, Weiselberga, Segałowicza, Mastbauma, Kaganowskiego, Racheli Feigenberg i innych. Planowane jest również wydanie całego szeregu dzieł naukowych i z literatury dziecięcej.

„Biblioteka pisarzy żydowskich" ukazywać się będzie perydycznie co dwa, trzy tygodnie pod redakcyą Samuela Wołkowicza przy najbliższem współpracownictwie: Jakóba Appenszlaka, Pauliny Appenszlakowej, Samuela Hirszhorna, Saula Wagmana, Dr. M. Kanfera i Celiny Meersówny.

Wydawnictwo do współpracy przyciągnęło również cały szereg malarzy żydowskich, którzy dbać będą o artystyczny wygląd książek.

W najbliższym czasie ukaże się pierwszy tom Biblioteki „Notatki Komiwojażera" Szolem Alejchema w przekładzie Jakóba Appenszlaka.

Przegląd gospodarczy.

PRZEMYSŁ

TERMIN PODPISANIA UMOWY O BUDOWIE PORTU W GDYNI. Dowiadujemy się, że podpisanie umowy z konsorcyum francuskiem w sprawie budowy portu w Gdyni ma nastąpić w początkach bieżącego miesiąca. W dniach najbliższych oczekiwany jest przyjazd grupy francuskiej dla ostatecznego przygotowania tekstu umowy.

HANDEL

NAJBLIŻSZA SESYA PAŃSTWOWEJ RADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ. Dn. 24 bm. odbędzie się w Minist. Przemysłu i Handlu 12 sesya Państwowej Rady Przemysłowo-handlowej. Na porządku dziennym sesyi jest zagadnienie zdolności eksportowej przemysłu polskiego, sprawozdanie z czynności komitetu celnego w r. 1923, sprawa budowy portu w Gdyni, wreszcie sprawa budowy nowych linii kolejowych.

Z giełdy.

Kraków, 5 maja.

Dla akcyj tendencya w dalszym ciągu zniżkowa. Obroty nieliczne.

Po giełdzie robiono: Jaworzno drobne 30.50—31.50, po 25 sztuk 28.50, Gazy wschodnie 27 towar, Nobel 2.60, Węglówki 0.04—0.03 i pół, Lokomotywy 0.72, Nafta Krosno 0.63—0.55.

Dewizy: N. Jork 5.10—5.19 i pół, Londyn 22.78, Zurych 92.80—93, Paryż 33,55—33.65, Praga 15.25—15.30, Wiedeń 7.39.

Akcye bankowe, handlowe i przem.:

	Transakcye	
	5 V.	2 V.
Polski Bank Przem. I-VIII	0·51—0·50	0 65—0 60
Bank Hipoteczny	1 00	—
Bank Małopolski	1·15	1·15
Ziemski Bank Kredyt.	—	—
Powszechny Bank Kred.	—	—
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	7·10	—
Polskie Tow. handl.	0·55 - 0·50	0 60 - 0·58
Handl. Sp. akc. „Impex"	—	—
„Pharma" Mag. Jawornicki	1·30	1·34
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	—
„Polski Glob"	—	0·24—0·22
C. Hartwig, Poznań	—	—
Żegluga Polska	„ex" kupon	0·22
Warsz.Tow.Trans.i Żeglugi	—	—
Zieleniewski I—IV	14·40 - 13·80	14·25—14·35
H.Cegielski, Poznań	0 84—0·82	0·84—0·85
Parowozy I-V.	0·50	—
„Automotor" fabr.samoch.	—	—
„Lemiesz" fabr.masz.roln.	—	—
Modrzejewskie Zakł. G. H.	—	—
„Trzebinia" żel.	0 82—0·80	0·86—0·87
Zakłady amunic. „Pocisk"	—	1·35
Huta żelazna, Kraków	—	—
„Górka" fabryka cementu	25·60—25·00	26·40—26·35
Czerszańskie Zak.Gór.S.A.	7·00 - 6·50	7·50—7·40
„Tepege" Tow.dla prz.gór.	3·10—2·85	3·40—3·30
Akc. Tow. naft. „Galicya"	—	—
A. T. dla przem. oleju skal.	—	—
Polska Nafta	0·88—0·82	0·84—0.83
„Pokucie" Naft. Sp. akc.	0·80—0·70	0·65—0·95
„Oikos" T. A.	—	5·56
„Strug" Przem. drzewny I.	2·25—2·20	2·15—2·25
„Pezet" Powsz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	—	—
Fabr. przet. ll. w Trzebini	—	7·10
„Azot" I—IV.	—	0·80—0·81
„Agrochemia"	—	—
„Frakus" Zj.fab.prz.wysk.	1·35—1·30	1·55—1·45
Fabr. cukru w Chodorowie	6·05—5·86	6·65—6·20
Cukrownia Chybie I.	9·65—9·60	10·30—10·00
A. Piasecki	—	1·52
Fabr. porcel. w Ćmielowie	1·10—1·05	1·17—1·15
Kop. w Sierszy I-IV	—	0·53
... Niemojowski	—	1·00—0·95
Fabr. kapeluszy w Myślen.	—	—

GIEŁDY KRAJOWE.

Giełda warszawska z dnia 5 b. m. (PAT) Cyfry w złotych. Dolary Stan. w Zjedn. tranz. 518½, funty angielskie ——, bony złote 075—075, pożyczka złota 8—850—8, milionówka 050—055—050, pożyczka dolarowa 315.

Czeki Belgia tranz. 2777½, Holandya tranz. ——, Londyn tranz. 2295, Nowy Jork tranz. 518½, Paryż tranz. 3350 Praga tranz. 1527½ Szwajcarya tranz. 9255, Wiedeń tranz. 731½, Włochy tranz. 2325.

Warszawa 5 b. m. (PAT.) **Giełda. Akcye** Podane cyfry rozumieją się w złotych. Bank Małopolski, Kraków ——, Bank Przemysłowy Lwów 055—055, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 720—7, Puls 040—040, Wildt 025—020, Cukier Warszawa 540—500—540, Cegielski 095—085, Ursus 145, Parowozy 055—045, Zawiercie 75—7250 Żegluga 030 Polska nafta 080—080, Siła i Światło 065—070, Ćmielow 115, Starachowice 370—345—350 Pocisk 115 Zieleniewski 1450 Żyrardów 585—590—570, Chodorów 660—650, Trzebinia ——.

Lwów, 5. 5 PAT. Giełda. Akcye. Bank hipot. 0.90, bank przemysł. 060—055—057—058, bank ziemski kred. 026—027—030, browary 890—880, Chodorów 585—583—590—592—587, Cegielski 070—065, Gafota 060, Ćmielów 090—115—110, Lokomotywy 071—072, Ojkos 410—420—430—425—412, Parowozy 058, Pezet 035, Nafta 075—080, pol. tow. bud. 012—011—010, Rakszawa 4.20, Sole 725, Zieleniewski 14,50—14.70.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

Wiedeń 5 bm. (PAT.) **Dewizy.** Amsterdam 26600 Zagrzeb i Belgrad 882 Berlin 16.10 (za bilion) Bruksela 3794, Budapeszt 081, Bukareszt 361, Chrystania 9780, Kopenhaga 12030, Londyn 311.000, Madryt 9680, Medyolan 3160, Nowy Jork 70985, Paryż 4592, Praga 2088, Sofia 518 Sztokholm 18670 Warszawa ——— (za 10.000, Zurych 12635, Dolary 70460, Belgijskie 3785, duńskie 11890, marka niemiecka 15.60, angielskie 309.200, francuskie 4565, holenderskie 26300, włoskie 3162, jugosłowiańskie 878, norweskie 9660, polskie 75—81, rumuńskie 350, szwedzkie 18470, szwajcarskie 12520, hiszpańskie 9660, czeskie 2064, węgierskie 075.

Papiery lokacyjne. Renta majowa 750, austr. renta kor. 720, renta lutowa 1000, węg. renta kor. 7050, losy tureckie 390000, prior. kol. poł. 435000, kolej połudn. 62000.

AKCYE POLSKIE. Apollo 610.000, Silesia 1,060.000, Fanto 280 (za jedną piątą akcyi), gal. Karpaty 181.000, Galicya 1,670.000, Schodnica 315.000, Kompas 18.500, Goleszów 900.000, bank hipot. 14.000, Portland cement 715.000. Nafta 260.000, browary lw. 100.000, Iriag 150.000, Mraznica 54.000—62.000, TPG 39.000—41.900.

Końcowe kursa dewiz w Berlinie z 5 bm. (PAT) cyfry w markach złotych Amsterdam 15760 Buenos Aires —— Bruksela 13.75, Chrystiania 58.15 Kopenhaga 71.22, Sztokholm 111.12, Helsingfors 1052 Włochy 1885, Londyn 184.55 Nowy York 11.19 Paryż 2723, Szwajcarya 74.87 Hiszpania 5835, Japonia 1675, Belgrad — Rio de Janeiro 0475 Wiedeń 598 Praga 1246, Budapeszt 488 Sofia ——.

Zurych, 5. 5 PAT. Zamknięcie giełdy. Holandya 210.15, N. Jork 561 i trzy ósme, Londyn 24.62 Paryż 36.25, Medyolan 25.20, Praga 16. 47 i pół, Budapeszt 00070, Bukareszt 2.87, Belgrad 6.87 i pół, Sofia 4,10, Wiedeń 00079 i jedna ósma.

Zurych, 5. 5 PAT. Szwajcarski Bankverein notował dziś nieoficyalnie przekaz na Berlin 00131—00132 i pół za 1 bilion.

Londyn, 5. 5 PAT. Otwarcie giełdy. Radio. N. Jork 438.50, Francya 68, Belgia 81.87, Włochy 97.81 Szwajcarya 2456 i pół, Hiszpania 31.61, Portugalia 165, Holandya 11.74 i trzy czwarte, Dania 25.87 i pół, Norwegia 31.70 i pół, Szwecya 16. 62 i pół, Helsingfors 1.75, Niemcy 18.000, Austrya 311.500, Praga 148.87, Ateny 200. Brazylia 628.

Paryż, 5. 5 PAT. Radio. Otwarcie giełdy. Londyn 67.95. N. Jork 15.51, Belgia 83, Hiszpania 215, Włochy 69.50, Szwajcarya 276, Dania 262, Holandya 580. Norwegia 215, Szwecya 409, Rumunia [illegible]

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Ign. Schwarzbart. Red. odpow. Jakób Freund. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7